

చతుర్థ కాణ్డె - ద్వితీయ ప్రశ్నః

హరిః ఓమ్ ॥ విష్ణోః । క్రమః । అసి । అభిమాతి హేత్యభిమాతి-హా । గ్రాయత్రమ్ ।
 ఛన్దః । ఏతి । రోహా । పృథివీమ్ । అను । వీతి । క్రమస్త్వ । నిర్భక్త ఇతి నిః-భక్తః । సః ।
 యమ్ । ద్విష్ణుః । విష్ణోః । క్రమః । అసి । అభిశన్తి హేత్యభిశన్తి-హా । త్రైపుభమ్ । ఛన్దః । ఏతి ।
 రోహా । అస్తరీక్షమ్ । అను । వీతి । క్రమస్త్వ । నిర్భక్త ఇతి నిః-భక్తః । సః । యమ్ । ద్విష్ణుః ।
 విష్ణోః । క్రమః । అసి । అరాతీయతః । హాన్తా । జాగతమ్ । ఛన్దః । ఏతి । రోహా । దివమ్ । అను ।
 వీతి । క్రమస్త్వ । నిర్భక్త ఇతి నిః-భక్తః । సః । యమ్ । ద్విష్ణుః । విష్ణోః ॥౧॥ క్రమః । అసి ।
 శత్రూయత ఇతి శత్రు-యతః । హాన్తా । అనుష్ఠుభమిత్యాను-స్థుభమ్ । ఛన్దః । ఏతి । రోహా ।
 దిశః । అను । వీతి । క్రమస్త్వ । నిర్భక్త ఇతి నిః-భక్తః । సః । యమ్ । ద్విష్ణుః ॥ అక్రన్తత్ ।
 అగ్నిః । స్తనయన్మ్ । ఇవ । ద్యౌః । జ్ఞామ్ । రేరీహత్ । వీరుధః । సమశ్చన్నితీసమ్-అశ్చన్మ్ ॥
 సర్వః । జజ్ఞానః । వీతి । హి । ఈమ్ । ఇద్ధః । అభ్యత్ । ఏతి । రోదసీ ఇతి । భానునా ।
 శాతి । అన్తః ॥ అగ్నే । అభ్యావర్తిన్నిత్యభి-అవర్తిన్మ్ । అభీతి । నః । ఏతి । వర్తస్త్వ । ఆయుషా ।
 పర్కసా । సన్యా । మేధయా । ప్రజయేతి ప్ర-జయా । ధనేన ॥ అగ్నే ॥౨॥ అక్షిరః । శతమ్ ।
 తే । సన్తు । ఆవుత ఇత్యా-వుతః । సహస్రీమ్ । తే । ఉపావుత ఇత్యుప-ఆవుతః ॥ తాసామ్ ।
 షోషస్య । షోషేణ । పునః । నః । నప్తమ్ । ఏతి । కృధి । పునః । నః । రయిమ్ । ఏతి । కృధి ॥
 పునః । ఊర్షా । నీతి । వర్తస్త్వ । పునః । అగ్నే । ఇషా । ఆయుషా ॥ పునః । నః । పాపి ।
 విశ్వతః ॥ సహ । రయ్యా । నీతి । వర్తస్త్వ । అగ్నే । పిన్వస్త్వ । ధారయా ॥ విశ్వస్మియేతి విశ్వ-
 ప్స్వియా । విశ్వతః । పరి ॥ ఉదితి । ఉత్తమమిత్యూత్-తమమ్ । వరుణ । పాశమ్ । అస్యత్ ।

అవేతి । అధమమ్ ॥౩॥ వీతి । మధ్యమమ్ । శ్రధాయ ॥ అథ । వయమ్ । అదిత్య । వ్రతే ।
 తవ । అనాగసః । అదితయే । స్యామ ॥ ఏతి । త్వా । అహోరషమ్ । అన్తః । అభూః । ధ్రువః ।
 తిష్ఠ । అవీచాచలిరిత్యవి-చాచలిః ॥ విశః । త్వా । సర్వాః । వాఙ్మస్తు । అస్మిన్న । రాప్తమ్ ।
 అధీతి । శ్రయ ॥ అగ్రే । బృహన్న । ఉపసామ్ । ఊర్షః । అస్మాత్ । నిర్లగ్నవానితీనిః-
 జగ్మివాన్ । తమసః । జ్యోతిషా । ఏతి । అగ్రాత్ ॥ అగ్నిః । భానునా । రుశతా । స్వజ్ఞజితీసు-
 అఙ్ఘః । ఏతి । జాతః । విశ్వా । సద్మాని । అప్రాః ॥ సీద । త్వమ్ । మాతుః । అస్యా ॥౪॥
 ఉపస్థజత్యుప-స్థే । విశ్వాని । అగ్నే । వయునాని । విద్వాన్ ॥ మా । వినామ్ । అర్చిషా ।
 మా । తపసా । అధీతి । శూశుచః । అన్తః । అస్యామ్ । శుక్రజ్యోతిరితిశుక్ర-జ్యోతిః । వీతి ।
 భాషా ॥ అన్తః । అగ్నే । రుచా । త్వమ్ । ఉభాయే । సదనే । స్వే ॥ తస్యాః । త్వమ్ । హరసా ।
 తవన్న । జాతవేదరజతిజాత-వేదః । శివః । భవ ॥ శివః । భూత్వా । మహ్యమ్ । అగ్నే । అథోఽతి
 సీద । శివః । త్వమ్ ॥ శివాః । కృత్వా । దిశః । సర్వాః । స్వామ్ । యోనిమ్ । ఇహ । ఏతి ।
 అసదః ॥ హగ్ంసః । శుచిషదితిశుచి-సత్ । వసుః । అన్తరిక్షనదిత్యన్తరిక్ష-సత్ । హూతా । వేదిష
 దితివేది-సత్ । అతిథిః । దురోణసదితిదురోణ-సత్ ॥ నృషదితీన్య-సత్ । వరసదితివర-సత్
 ఋతసదిత్యత-సత్ । వ్యోమసదితివ్యోమ-సత్ । అబ్జాత్యవ-జాః । గోజాతీగో-జాః
 ఋతజాత్యత-జాః । అద్రిజాత్యద్రి-జాః । ఋతమ్ । బృహత్ ॥౫॥

॥ దివమనువిక్రమస్వనిర్భక్తస్సయన్ద్విష్టో విష్టోర్ధనేనాగ్నేఽధమమస్యాశ్శుచిషధోడశచ ॥౧॥

దివః । పరీతి । ప్రధమమ్ । జజ్ఞే । అగ్నిః । అస్మత్ । ద్వితీయమ్ । పరీతి । జాతవేదా
 ఇతిజాత-వేదాః ॥ తృతీయమ్ । అఘ్నిత్యవ-సు । నృమణాఇతీన్య-మనాః । అజస్రమ్ ।
 అస్యాసః । వినమ్ । జరతే । స్వాధీరితిస్వ-ధీః ॥ విద్యు । తే । అగ్నే । త్రేధా । త్రయాతీ । విద్యు ।

తే । సద్యః । విభృతమితివి-భృతమ్ । పురుషేతిపురు-త్రా ॥ విద్యుః । తే । నామః । పరమమ్ ।
 గుహా । యత్ । విద్యుః తమ్ । ఉభయమ్ । యతః । అజగన్యేత్యా-జగన్యః ॥ సముద్రే । త్వా । నృమణా
 ఇతిన్య-మనాః । అఘ్నిత్యవ-సు । అన్తః । నృచక్షాంతి నృ-చక్షాః । ఈధే । దివః । అగ్నే ।
 ఉధన్య ॥ తృతీయే । త్వా ॥ ౬ ॥ రజసి । తస్యివాగ్ంసమ్ । ఋతస్య । యోసో । మహిషాః ।
 అహిస్వన్య ॥ అక్రన్యత్ । అగ్నిః స్తనయన్య । ఇవ । దౌహ । జ్ఞామ । రేరిహత్ । వీరుధః । సమజ్ఞన్యతి
 సమ్-అజ్ఞన్య ॥ సద్యః । జ్ఞానః । వీతి । హి । ఈమ్ । ఇద్ధః । అభ్యత్ । ఏతి । రోదసీతి ।
 భానుసో । భాతి । అన్తః ॥ ఉశిక్ । పావకః । అరతిః । సుమేధాతిసు-మేధాః । మర్తేషు ।
 అగ్నిః । అమృతః । నీతి । ధాయ ॥ ఇయర్తి । ధూమమ్ । అరుపమ్ । భరిభ్రత్ । ఉదితి ।
 శుక్రేణ । శోచిషో । ద్యామ్ । ఇనక్షత్ ॥ విత్వస్య । కేతుః । భువనస్య । గర్భః । ఏతి ॥ ౭ ॥
 రోదసీ ఇతి । అపృణాత్ । జాయమానః ॥ వీదుమ్ । చిత్ । అద్రిమ్ । అభినత్ । పరాయన్యతి
 పరా-యన్య । జనాః । యత్ । అగ్నిమ్ । అయజన్త । పఞ్చ ॥ శ్రీణామ్ । ఉదారః । ధరుణః ।
 రయీణామ్ । మనీషాణామ్ । ప్రార్పణఇతిప్ర-అర్పణః । సోమగోపాఇతిసోమ-గోపాః ॥
 వసోః । సూనుః । సహసః । అఘ్నిత్యవ-సు । రాజా । వీతి । భాతి । అగ్నే । ఉపసామ్ ।
 ఇధానః ॥ యః । తే । అద్య । కృణవత్ । భద్రశోచఇతిభద్ర-శోచే । అహూపమ్ । దేవ । ఘృతవన్త
 మితిఘృత-వన్తమ్ । అగ్నే ॥ ప్రేతి । తమ్ । నయ । ప్రతరామితిప్ర-తరామ్ । వస్యః । అచ్చ ।
 అభీతి । ద్యుమ్నమ్ । దేవభక్తమితిదేవ-భక్తమ్ । యవిష్ట ॥ ఏతి ॥ ౮ ॥ తమ్ । భజ । సౌక్రవనేషు
 అగ్నే । ఉక్తఉక్తఇత్యుక్తే-ఉక్తే । ఏతి । భజ । శస్యమానే ॥ ప్రియః । సూర్యే । ప్రియః । అగ్నా ।
 భవతి । ఉదితి । జాతేన । భినదత్ । ఉదితి । జనిత్యై ॥ త్వామ్ । అగ్నే । యజమానాః ।
 అన్యతి । ద్యూన్ । విశ్వా । వసూని । దధిరే । వార్యాణి ॥ త్వయా । నహ । ద్రవిణమ్ ।

ఇచ్చమానాః । వ్రజమ్ । గోమన్తమితిగో-మన్తమ్ । ఉశిజః । వీతి । వప్రః ॥ దృశానః ।
రుక్మః । ఉర్యా । వీతి । అద్యోత్ । దుర్మర్షమితిదుః-మర్షమ్ । ఆయుః । శ్రియే । రుచానః ॥
అగ్నిః । అమృతః । అభవత్ । వయోభిరితివయః-భిః । యత్ । ఏనమ్ । ద్యౌః । అజనయత్ ।
సురేతాఇతిసు-రేతాః ॥౯॥ తృతీయోత్సాగర్భ ఆయవిష్టాయచ్చత్వారీచ ॥౨॥

అన్నపతఇత్యన్న-పతే । అన్నస్య । నః । దేహి । అసమీపస్య । శుష్కిణః ॥ ప్రేతి ।
వ్రదాతారమితివ్ర-దాతారమ్ । తారిషః । ఊర్ణమ్ । నః । ధేహి । ద్విపదఇతిద్వి-పదే ।
చతుష్పదఇతిచతుః-పదే ॥ ఉదితి । ఉ । త్వా । విశ్వే । దేవాః । అగ్నే । భరస్తు । చిత్తభిరితి
చిత్త-భిః ॥ నః । నః । భవ । శివతమఇతిశివ-తమః । సుప్రతికఇతిసు-ప్రతికః । విభావసురితి
విభా-వసుః ॥ ప్రేతి । ఇత్ । అగ్నే । జ్యోతిష్మాన్ । యాహి । శివేభిః । అర్చిభిరిత్యర్చి-భిః ।
త్వమ్ ॥ బృహద్భిరితిబృహత్-భిః । భాసుభిరితిభాను-భిః । భాసన్నే । మా । హిగ్నేః ।
తనువా । వ్రజాఇతివ్ర-జాః ॥ సమిధేతిసమ్-ఇధా । అగ్నిమ్ । దువస్యత । ఘృతైః ।
బోధయత । అతిథిమ్ ॥ ఏతి ॥౧౦॥ అన్మిన్నే । హవ్యా । జుహోతాన ॥ ప్రప్రేతివ్ర-వ్ర
అయమ్ । అగ్నిః । భరతస్య । శృణ్వే । వీతి । యత్ । సూర్యః । న । రోచతే । బృహత్ । భాః ॥
అభీతి । యః । పూరుమ్ । పృతనాసు । తస్మా । దీదాయ । దైవ్యః । అతిథిః । శివః । నః ॥
ఆపః । దేవీః । ప్రతీతి । గృహ్లాత । భస్మ । ఏతత్ । న్యోనే । కృణుధ్వమ్ । సురభౌ । ఉ ।
లోకే ॥ తస్మై । నమంతామ్ । జనయః । సుపత్నీరితిసు-పత్నీః । మాతా । ఇవ । వుత్రమ్ ।
బిభృత । స్వీతి । ఏనమ్ ॥ అఘ్నిత్యప్-సు । అగ్నే । సధిః । తవ ॥౧౧॥ నః । ఓషధీః । అన్వీతి ।
రుద్ర్యసే ॥ గర్భే । సన్నే । జాయసే । పునః ॥ గర్భః । అసి । ఓషధీనామ్ । గర్భః ।
వనస్పతీనామ్ ॥ గర్భః । విశ్వస్య । భూతస్య । అగ్నే । గర్భః । అపామ్ । అసి ॥ ప్రసవ్యతే

ప్ర-సద్యః । భస్మనా । యోనీమ్ । అపః । చ । పృథివీమ్ । అగ్నే ॥ సగ్ంస్పృత్యేతీసమ్-సృజ్యః ।
 మాతృభిరితిమాతృ-భిః । త్వమ్ । జ్యోతిష్వాన్ । పునః । ఏతి । అసదః ॥ పునః । ఆసద్యేత్యా-
 సద్యః । సదనమ్ । అపః । చ । పృథివీమ్ । అగ్నే ॥ శేషే । మాతుః । యథా । ఉపస్థఇత్యుప-
 స్థే । అస్తః । అస్యామ్ । శివతమఇతిశివ-తమః ॥ పునః । ఊర్షా ॥౧౨॥ నీతి । వర్తస్య ।
 పునః । అగ్నే । ఇషా । ఆయుషా ॥ పునః । నః । పాహి । విశ్వతః ॥ సహ । రయ్యా । నీతి ।
 వర్తస్య । అగ్నే । విస్వస్య । ధారయా ॥ విశ్వస్మియేతి విశ్వ-స్మియా । విశ్వతః । పరి ॥
 పునః । త్వా । ఆదిత్యా । రుద్రాః । వసవః । సమితి । ఇన్ద్రతామ్ । పునః । బ్రహ్మణః । వసునీధేతి
 వసు-నీధ । యజ్ఞైః ॥ ఘృతేన । త్వమ్ । తనువః । వర్తయస్య । సత్యా । సన్తు । యజమానస్య ।
 కామాః ॥ బోధ । నః । అస్య । వచసః । యువిష్ట । మగంహిష్టస్య । ప్రభృతస్యేతిప్ర-భృతస్య ।
 స్వధావఇతిస్వధా-వః ॥ వీయతి । త్వః । అన్వితీ । త్వః । గృణాతి । వన్దారూః । తే । తనువమ్ ।
 వస్తే । అగ్నే ॥ సః । బోధి । సూరిః । మఘవేతిమఘ-వా । వసుదావేతివసు-దావా । వసుపతి
 రితివసు-పతిః ॥ యుయోధి । అస్మత్ । ద్వేషాగ్ంసి ॥౧౩॥ ఆతవోర్షాఽను షోడశచ ॥౩॥

అపేతి । ఇత । వీతి । ఇత । వీతి । చ । సర్పత । అతః । యే । అత్ర । స్థ । పురాణాః ।
 యే । చ । నూతనాః ॥ అదాత్ । ఇదమ్ । యమః । అవసానమిత్యవ-సానమ్ । పృథివ్యాః ।
 అక్రస్నే । ఇమమ్ । పితరః । లోకమ్ । అస్మై ॥ అగ్నేః । భస్మ । అసి । అగ్నేః । పురీషమ్ ।
 అసి । సంజ్ఞానమితిసమ్-జ్ఞానమ్ । అసి । క్రామధరణమితికామ-ధరణమ్ । మయి । తే ।
 క్రామధరణమితికామ-ధరణమ్ । భూయాత్ ॥ సమితి । యాః । వః । ప్రియాః । తనువః ।
 సమితి । ప్రియా । హృదయాని । వః ॥ ఆత్మా । వః । అస్తు ॥౧౪॥ సప్రియైఇతిసమ్-
 ప్రియాః । సప్రియైఇతిసమ్-ప్రియాః । తనువః । మమ ॥ అయమ్ । సః । అగ్నిః ।

యస్మిన్నే । సోమమ్ । ఇంద్రః । సుతమ్ । దధే । జరరే । వావశానః ॥ సహస్రియమ్ । వాజమ్ ।
 అత్యమ్ । న । సప్తమ్ । ససవానితీస-సవాన్ । సన్న్ । స్తూయసే । జాతవేదతిజాత-వేదః ॥
 అగ్నే । దివః । అర్థమ్ । అచ్యు । జిగాసి । అచ్యు । దేవాన్ । ఊచిషే । ధిష్టియాః । యే ॥ యాః ।
 పరస్తాత్ । రోచనే । సూర్యస్య । యాః । చ । అవస్తాత్ । ఉపతిష్ఠన్త ఇత్యుప-తిష్ఠన్తే । అపః ॥
 అగ్నే । యత్ । తే । దివి । వర్షః । పృథివ్యామ్ । యత్ । ఓషధీషు ॥ ౧౫ ॥ అస్మిత్కమ్-సు ।
 వా । యజత్ర ॥ యేన । అన్తరక్షమ్ । ఉరు । అతతస్థేత్యా-తతస్థే । త్రేషు । సః । భానుః ।
 అర్జువః । నృచక్షాఇతిన్సు-చక్షాః ॥ పురీష్యాసః । అగ్నయః । ప్రావణేభిరితిప్ర-వనేభిః । సజోషు
 ఇతీస-జోషసః ॥ జుషస్తామ్ । హవ్యమ్ । ఆహుతమిత్యా-హుతమ్ । అనమీవాః । ఇషుః ।
 మహీః ॥ ఇదామ్ । అగ్నే । పురుదగంసమితిపురు-దగంసమ్ । సనిమ్ । గోః । శక్ష్మత్తమమితిశక్ష్మత్-
 తమమ్ । హవమానాయ । సార్ధ ॥ స్యాత్ । నః । సూనుః । తసయః । విజావేతివి-జావా ।
 అగ్నే । సా । తే । సుమతిరితిసు-మతిః । భూతు । అన్యేఇతి ॥ అయమ్ । తే । యోసేః ।
 ఋత్వియః । యతః । జాతః । అరోచథాః ॥ తమ్ । జానన్న్ ॥ ౧౬ ॥ అగ్నే । ఏతి । రోహా ।
 అథ । నః । వర్షయ । రయిమ్ ॥ చిత్ । అసి । తయా । దేవతయా । అక్లిరస్వత్ । ద్రువా । నీద ।
 పరిచిదితిపరి-చిత్ । అసి । తయా । దేవతయా । అక్లిరస్వత్ । ద్రువా । నీద । లోకమ్ । పృణ ।
 చిద్రమ్ । పృణ । అథోఇతి । నీద । శివా । త్వమ్ ॥ ఇన్దాగ్నీఇతిన్ద్ర-అగ్నే । త్వా । బృహస్పతిః ।
 అస్మిన్న్ । యోసో । అసీషదన్న్ ॥ తాః । అస్య । సూదదోహసఇతిసూద-దోహసః । సోమమ్ ।
 శ్రీణన్తి । పృశ్ణయః ॥ జన్మన్న్ । దేవానామ్ । విశేః । త్రిషు । ఏతి । రోచనే । దివః ॥ ౧౭ ॥

॥ అస్వోషధీషుజానన్తస్త్వారీగంశచ్చ ॥ ౧౮ ॥

సమితి । ఇతమ్ । సమితి । కల్పేథామ్ । సమ్రుయావితినమ్-ప్రియో । రోదిష్వఇతి ।

సుమనస్యమానావితీసు-మనస్యమానా ॥ ఇమ్ ॥ ఉర్మ్ ॥ అతీ ॥ సంసానావితీసమ్-
 వసానా ॥ సమితీ ॥ వామ్ ॥ మనాగీంసి ॥ సమితీ ॥ వ్రతా ॥ సమితీ ॥ ఉ ॥ చిత్రానీ ॥ ఏతీ ॥
 అకరమ్ ॥ అగ్నే ॥ పురీష్య ॥ అధిపాఇత్యధి-పాః ॥ భవ ॥ త్వమ్ ॥ నః ॥ ఇమ్ ॥ ఉర్మ్ ॥
 యజమానాయ ॥ ధేహి ॥ పురీష్య ॥ త్వమ్ ॥ అగ్నే ॥ రయమావితీరయి-మాన్ ॥ పుష్టిమావితీ
 పుష్టి-మాన్ ॥ అసి ॥ శివా ॥ కృత్వా ॥ దిశః ॥ సర్వా ॥ స్వామ్ ॥ యోసీమ్ ॥ ఇహ ॥ ఏతీ ॥
 అనరః ॥ భవతమ్ ॥ నః ॥ సమనసావితీస-మనసా ॥ సమోకసావితీసమ్-ఉకసా ॥ ౧౮ ॥
 అరేపసా ॥ మా ॥ యజ్ఞమ్ ॥ హోగీంస్యమ్ ॥ మా ॥ యజ్ఞపతిమితీయజ్ఞ-పతిమ్ ॥ జాతవేదసావితీ
 జాత-వేదసా ॥ శివో ॥ భవతమ్ ॥ అద్య ॥ నః ॥ మాతా ॥ ఇవ ॥ పుత్రమ్ ॥ పృథివీ ॥ పురీష్యమ్ ॥
 అగ్నిమ్ ॥ స్వ ॥ యోసో ॥ అభాః ॥ ఉభా ॥ తామ్ ॥ విశ్వే ॥ దేవైః ॥ ఋతుభిరిత్యతు-భిః ॥ సంవిదాన
 ఇతిసమ్-విదానః ॥ ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః ॥ విశ్వకర్మేతివిశ్వ-కర్మా ॥ వీతి ॥ ముఖ్యతు ॥
 యత్ ॥ అస్య ॥ ప్రారే ॥ రజసః ॥ శుక్రమ్ ॥ జ్యోతిః ॥ అజాయత ॥ తత్ ॥ నః ॥ పర్షత్ ॥ అతీతి ॥
 ద్విషః ॥ అగ్నే ॥ వైశ్వానర ॥ స్వాహా ॥ నమః ॥ స్వితీ ॥ తే ॥ నిర్ఋతఇతినిః-ఋతే ॥ విశ్వరూపఇతి
 విశ్వ-రూపే ॥ ౧౯ ॥ అయస్మయమ్ ॥ వీతి ॥ చృత ॥ బన్ధమ్ ॥ ఏతమ్ ॥ యమేన ॥ త్వమ్ ॥
 యమ్య ॥ సంవిదానేతిసమ్-విదానా ॥ ఉత్తమమిత్యుత్-తమమ్ ॥ నాకీమ్ ॥ అధీతి ॥ రోహయ
 ఇమమ్ ॥ యత్ ॥ తే ॥ దేవీ ॥ నిర్ఋతిరితినిః-ఋతిః ॥ ఆబబన్దేత్యా-బబన్ధ ॥ దామ ॥
 గ్రీవాసు ॥ అవిచర్తమిత్యవి-చర్తమ్ ॥ ఇదమ్ ॥ తే ॥ తత్ ॥ వీతి ॥ స్వామి ॥ ఆయుషః ॥ న ॥
 మధ్యాత్ ॥ అథ ॥ జీవః ॥ పితుమ్ ॥ అధి ॥ ప్రముక్తఇతిప్ర-ముక్తః ॥ యస్యాః ॥ తే ॥ అస్యాః ॥
 క్రూరే ॥ ఆసన్మి ॥ జుహోమి ॥ ఏషామ్ ॥ బన్ధానామ్ ॥ అవసర్షనాయేత్యవ-సర్షనాయ ॥
 భూమిః ॥ ఇతి ॥ త్వా ॥ జనాః ॥ విదుః ॥ నిర్ఋతిరితినిః-ఋతిః ॥ ౨౦ ॥ ఇతి ॥ త్వా ॥

అహమ్ । పరీతి । వేద । విశ్వతః ॥ అసున్వప్తమ్ । అయజమానమ్ । ఇచ్చ । స్తేనస్య ।
 ఇత్యామ్ । తస్యోరస్య । అన్వితీ । ఏషి ॥ అన్యమ్ । అస్యత్ । ఇచ్చ । సా । తే । ఇత్యా । నమః ।
 దేవి । నిర్ముతఇతినిః-ముతే । తుభ్యమ్ । అస్తు ॥ దేవీమ్ । అహమ్ । నిర్ముతిమితినిః-
 ముతిమ్ । వన్యమానుః । వీతా । ఇవ । పుత్రమ్ । దనయే । వచోభిరితివచః-భిః ॥ విశ్వస్య ।
 యా । జాయమానస్య । వేద । శిరశ్చిరఇతిశిరః-శిరః । ప్రతీతి । సూరీ । వీతి । చక్షే ॥
 నివేశనఇతిని-వేశనః । సల్లమనఇతిసమ్-గమనః । వసూనామ్ । విశ్వా । రూపా । అభీతి ।
 చక్షే ॥ ౨౧ ॥ శచీభిరితిశచీ-భిః ॥ దేవః । ఇవ । సవితా । సత్యధర్మేతిసత్య-ధర్మా । ఇష్టః ।
 న । తస్మా । సమరఇతిసమ్-అరే । పథీనామ్ ॥ సమితి । వర్తతాః । దధాతన । నిరితి । అహావా
 నిత్యా-హావాన్ । కృడోతన ॥ సిజ్ఞామ హై । అవటమ్ । ఉద్రిణిమ్ । వయమ్ । విశ్వా । అహా ।
 అదస్తమ్ । అక్షితమ్ ॥ నిష్కృతాహవమితినిష్కృత-అహావమ్ । అవటమ్ । సువర్త్రమితి
 సు-వర్త్రమ్ । సుషేచనమితిసు-షేచనమ్ ॥ ఉద్రిణిమ్ । సిజ్ఞే । అక్షితమ్ ॥ సీరా ।
 యుజ్ఞాన్తి । కవయః । యుగా । వీతి । తన్వతే । పృథక్ ॥ ధీరాః । దేవేషు । సుమ్నయా ॥
 యునక్త । సీరా । వీతి । యుగా । తనోత । కృతే । యోనో । వపత । ఇహ ॥ ౨౨ ॥ బీజమ్ ॥
 గిరా । చ । క్రుష్టిః । సభరాఇతిస-భరాః । అసత్ । నః । నేదీయః । ఇత్ । సృజ్యా । ప్రకృమ్ ।
 ఏతి । అయత్ ॥ లాజ్గలమ్ । పవీరవమ్ । సుశేవమితిసు-శేవమ్ । సుమతిధర్మిత్వేతిసుమతి-
 ధర్మరు ॥ ఉదితి । ఇత్ । కృషతి । గామ్ । అవీమ్ । ప్రఫర్వమితిప్ర-ఫర్వమ్ । చ । వీవరీమ్ ॥
 ప్రస్థావదితిప్రస్థ-వత్ । రథవాహనమితిరథ-వాహనమ్ ॥ శునమ్ । నః । ఫాలాః । వీతి ।
 శుదస్తు । భూమీమ్ । శునమ్ । కీనాశాః । అభీతి । యస్తు । వాహాన్ ॥ శునమ్ । ప్రవన్యః ।
 మధునా । పయోభిరితిపయః-భిః । శునాసీరా । శునమ్ । అస్మాసు । ధత్తమ్ ॥ కామీమ్ ।

కామధుమిలతామ-దుఃఖే । ధుక్ష్య । మిత్రాయ । వరుణాయ । చ ॥ ఇన్ద్రాయ । అగ్నేయే ।
 పూర్ణే । ఓషధిభ్యోషధి-భ్యః । ప్రజాభ్యతిప్ర-జాభ్యః ॥ పుత్రేన । సీతా । మధునా । సమక్రేత్తి
 సమి-అత్తా । విశ్వే । దేవైః । అసుమతేత్యసు-మతా । మరుద్ధిరితి మరుత్-భిః ॥ ఉర్ధ్వస్వతీ ।
 పయసా । పిస్వమానా । అస్మాన్ । సీతే । పయసా । అభ్యాప వృధ్యేత్యభి-అపవృధ్య ॥ ౨౩ ॥

॥ సమాకసావిశ్వరూపే విరుద్ధిర్ముతిరభిచస్వహమిత్రాయద్వావిగోంశతిశ్చ ॥ ౨౪ ॥

యా । తాతా । ఓషధయః । దేవేభ్యః । త్రియుగమితీత్రి-యుగమ్ । పురా ॥
 మన్దామి । బ్రూహోమ్ । అహమ్ । శతమ్ । రామాని । సప్త । చ ॥ శతమ్ । వః । అప్సు ।
 రామాని । సహస్రమ్ । ఉత । వః । రుహా ॥ అథ । శతక్రత్వతిశత-క్రత్వః । యూయమ్ ।
 ఇమమ్ । మే । అగదమ్ । కృత ॥ పుష్పావతీరితిపుష్ప-వతీః । ప్రసూవతీరితిప్ర-సూవతీః ।
 ఫలినిః । అఫలాః । ఉత ॥ అశ్వాః । ఇవ । సజిత్సరీరితిస-జిత్సరీః । వీరుధః । పారయిష్టవః
 ఓషధీః । ఇతి । మాతరః । తత్ । వః । దేవీః । ఉపేతి । బ్రువే ॥ రపాగోంసి । విఘ్నాతీరితివి-
 ఘ్నాతీః । ఇత । రపః ॥ ౨౪ ॥ చాతయమానాః ॥ అశ్వత్థే । వః । నిషదనమితి ని-సదనమ్ ।
 పర్ణే । వః । వసతిః । కృతా ॥ గోభాజితిగో-భాజః । ఇత్ । కిల । అసదధ । యత్ । సనవధ ।
 హారుపమ్ ॥ యత్ । అహమ్ । వాజయన్మే । ఇమాః । ఓషధీః । హన్తే । అదధఇత్యా-దధే ॥
 అత్తా । యక్ష్యస్య । నశ్యతి । పురా । జీవగృభితిజీవ-గృభః । యథా ॥ యత్ । ఓషధయః ।
 సల్లచ్ఛవతిసమ్-గచ్ఛన్తే । రాజానః । సమితావితిసమ్-ఇతౌ । ఇవ ॥ విప్రః । సః । ఉచ్యతే ।
 భిషక్ । రక్షోహీతిరక్ష-హా । అమీవచాతనఇత్యమీవ-చాతనః ॥ నిష్కృతిరితినిః-కృతిః । నామ
 వః । మాతా । అథ । యూయమ్ । స్థ । సజ్యతీరితిసమ్-కృతిః ॥ సరాః । పతత్రిణీః ॥ ౨౫ ॥
 స్తన । యత్ । అమయతి । నిరితి । కృత ॥ అన్యా । వః । అన్యామ్ । అవతు । అన్యా ।

అన్యస్యాః । ఉపేతి । అవత ॥ తాః । సర్వాః । ఓషధయః । సంవిదానా ఇతి సమ్-విదానాః ।
ఇదమ్ । మే । ప్రేతి । అవత । వచః ॥ ఉదితి । శుష్కాః । ఓషధీనామ్ । గావః । గోష్ఠ్యాదితి గో-
స్థాత్ । ఇవ । ఈరతే ॥ ధనీమ్ । సనిష్కన్తీనామ్ । అత్మానీమ్ । తవ । పూరుష ॥ అతీతి ।
విశ్వాః । పరిష్కాంతిపరి-స్థాః । స్తేనః । ఇవ । ప్రజమ్ । అక్రముః ॥ ఓషధయః । ప్రేతి ।
అచుచ్చవూః । యత్ । కిమ్ । చ । తనువామ్ । రవః ॥ యాః ॥ ౨౬ ॥ శే । అతస్సురిత్యా-తస్యూ
అత్మానీమ్ । యాః । అవివిశురిత్యా-వివిశుః । పరుపరురితి పరు-పరుః ॥ తాః । శే ।
యక్షీమ్ । వీతి । తాధస్తామ్ । ఉగ్రః । మధ్యమశీరితి మధ్యమ-శీః । ఇవ ॥ సాకమ్ । యక్ష్మ ।
ప్రేతి । వత । శ్యేనేన । కికిదివినా ॥ సాకమ్ । వాతస్య । ద్రాజ్యా । సాకమ్ । సశ్య । నిహకయేతి
ని-హకయా ॥ అశ్వావతీమిత్యశ్వ-వతీమ్ । సోమవతీమితీసోమ-వతీమ్ । ఉర్జయన్తీమ్ ।
ఉదోజసమియ్యత్-ఉజసమ్ ॥ ఏతి । విధి । సర్వాః । ఓషధీః । అస్మై । అరిప్తతాతయఇత్య
రిప్త-తాతయే ॥ యాః । ఫలినిః । యాః । అఫలాః । అపుష్పాః । యాః । చ । పుష్పిణీః ॥ బృహస్పతి
ప్రసూతాఇతిబృహస్పతి-ప్రసూతాః । తాః । నః । ముజ్చన్తు । అగ్ంహసః ॥ యాః ॥ ౨౭ ॥
ఓషధయః । సోమరాజ్ఞీరితి సోమ-రాజ్ఞీః । ప్రవిష్టా ఇతి ప్ర-విష్టాః । పృథివీమ్ । అను ॥
తాసామ్ । త్వమ్ । అసి । ఉత్తమేత్యుత్-తమా । ప్రేతి । నః । జీవాతవే । సువ ॥ అవపతన్తీరిత్య
వ-పతన్తీః । అవదన్త । దివః । ఓషధయః । పరి ॥ యమ్ । జీవమ్ । అక్షవామహై । న ।
సః । రిష్టాతి । పూరుషః ॥ యాః । చ । ఇదమ్ । ఉపశృణ్వన్తీత్యుప-శృణ్వన్తి । యాః । చ ।
దూరమ్ । పరాగతాఇతిపరా-గతాః ॥ ఇహ । సజ్జత్యేతిసమ్-గత్య । తాః । సర్వాః । అస్మై ।
సమితి । దత్త । భేషజమ్ ॥ మా । వః । రిషత్ । ఖనితా । యస్మై । చ । అహమ్ । ఖనామి ।
షః ॥ ద్విపదితీద్వి-పత్ । చతుష్పదితిచతుః-పత్ । అస్మాకమ్ । సర్వమ్ । అస్తు । అనాశుర

మిత్యనా-తురమ్ ॥ ఓషధయః సమితి వదన్తే సోమేన సహ రాజ్ఞా ॥ యస్మై కరతీ ।
 బ్రాహ్మణః । తమ్ । రాజన్మ । పారయామసి ॥ ౨౮ ॥

॥ రమపత్రత్రిదీర్యాఅగంహస్థాయా ఖనామి వోఽష్టాదశచ ॥ ౬ ॥

మా । నః । హిగంసీత్ । జనితా । యః । పృథివ్యా । యః । వా । దివమ్ । సత్యధర్మతీ
 సత్య-ధర్మా । జజాన ॥ యః । చ । అపః । చన్త్రాః । బ్రాహ్మణీః । జజాన । కస్మై । దేవాయ ।
 వాచిషా । విధేమ ॥ అభ్యావర్తస్వేత్యభి-అవర్తస్వ । పృథివి । యజ్ఞేన । పయసా । సహ ॥
 వపామ్ । తే । అగ్నిః । ఇషితః । అవేతి సర్పతు ॥ అగ్నే । యత్ । తే । శుక్రమ్ । యత్ ।
 చన్త్రమ్ । యత్ । పూతమ్ । యత్ । యజ్ఞీయమ్ ॥ తత్ । దేవేభ్యః । భరామసి ॥ ఇషమ్ ।
 ఉర్జమ్ । అహమ్ । ఇతః । ఏతి ॥ ౨౯ ॥ దదే । ఋతస్య । ధామ్నః । అమృతస్య । యానేః ॥
 ఏతి । నః । గోషు । విశతు । ఏతి ఓషధీషు జహామి । సేదిమ్ । అసీరామ్ । అమీవామ్ ॥
 అగ్నే । తవ । శ్రవః । వయః । మహి । బ్రాజన్తి । అర్చయః । విభావసోఇతివిభా-వసో ॥
 బృహద్రానో ఇతి బృహత్-భానో । శవసా । వాజమ్ । ఉక్ష్వమ్ । దధాసి । దాశుషే । కవే ॥
 ఇరజ్యన్మి । అగ్నే । ప్రథయస్వ । జన్తుభిరితిజన్తు-భిః । అన్యేఇతి । రాయః । అమర్త్య ॥ నః ।
 దర్శతస్య । వపుషః । వీతి । రాజసి । పృణక్షి । సానసిమ్ । రయిమ్ ॥ ఉర్జః । నపాత్ ।
 జాతవేద్రఇతిజాత-వేద్రః । సుశస్తిభిరితిసుశస్తి-భిః । మన్తస్య ॥ ౩౦ ॥ ధీతిభిరితిధీతి-భిః ।
 హితః ॥ త్వే ఇతి । ఇషః । సమితి । ద్రధుః । భూరిరేతసఇతిభూరి-రేతసః । చిత్రోతయఇతిచిత్ర-
 ఉతయః । వామజాతాఇతివామ-జాతాః ॥ పావకవర్చాఇతిపావక-వర్చాః । శుక్రవర్చాఇతి
 శుక్ర-వర్చాః । అనూనవర్చాఇత్యనూన-వర్చాః । ఉదితి । ఇయర్షి । భానునా ॥ పుత్రః ।
 పితరా । విచరన్తితివి-చరన్మి । ఉపేతి । అవసి । ఉభేఇతి । పృణక్షి । రోదసీఇతి ॥

ఋతావానమిక్ష్మత-వానమ్ । మహిషమ్ । విశ్వచరపడిమితివిశ్వ-చరపడిమ్ । అగ్నిమ్ ।
 సుమ్నాయ । దధిరే । పురః । జనాః ॥ శ్రుత్యుమితిశ్రుత్-కర్తమ్ । సప్రథస్తమమితిసప్రథః-
 తమమ్ । త్వా । గిరా । దైవ్యమ్ । మాసుషా । యుగా ॥ నిష్కర్తారమితి ని-కర్తారీమ్ ।
 అధ్వరస్య । ప్రవేతనమితిప్ర-వేతనమ్ । క్షయన్తమ్ । రాధసి । మహా ॥ రాతిమ్ । భృగూణామ్
 ఉకిటిమ్ । కవిక్రతుమితికవి-క్రతుమ్ । పృణక్షీ । సానసిమ్ ॥౩౧॥ రయమ్ ॥ చితః । స్థ ।
 పరిచిత ఇతి పరి-చితః । ఉర్ధ్వచితఇత్యుర్ధ్వ-చితః । శ్రయధ్వమ్ । తయా । దేవతయా ।
 అక్షిరస్వత్ । ద్రువాః । నీదత ॥ ఏతి । ప్రియస్య । సమితి । ఏతు । తే । విశ్వతః । సోమ ।
 వృష్టియమ్ ॥ భవ । వాజస్య । సజ్జథఇతినమ్-గృథ ॥ సమితి । తే । పయాగేంసి । సమితి ।
 ఉ । యన్తు । వాజాః । సమితి । వృష్టియాని । అభిమాతిషాహాశ్యభిమాతి-సాహా ॥ ఆప్యాయమాన
 ఇత్యో-ప్యాయమానః । అమృతాయ । సోమ । దివి । శ్రవాగేంసి । ఉత్తమానీత్యుత్-తమాని ।
 ధిప్వ ॥౩౨॥ ఆమన్తస్వసానసిమేకాన్నచత్వారిగ్ంశచ ॥౩॥

అభీతి । అస్థాత్ । విశ్వాః । పృతనాః । అరాతీః । తత్ । అగ్నిః । ఆహా । తత్ । ఉ ।
 సోమః । ఆహా ॥ బృహస్పతిః । సవితా । తత్ । మే । ఆహా । పూషా । మా । అధాత్ । సుకృతస్యేతి
 సు-కృతస్య । లోకే ॥ యత్ । అక్రన్తః । ప్రథమమ్ । జాయమానః । ఉర్ధ్వన్నిత్యుత్-యన్న్ ।
 సముద్రాత్ । ఉత । వా । పురీషాత్ ॥ శ్యేనస్య । ప్రక్షా । హరిణస్య । బాహూఇతి । ఉపస్తుతమి
 త్యుప-స్తుతమ్ । జనీమ । తత్ । తే । అర్వన్న్ ॥ అపామ్ । పృష్ఠమ్ । అసి । యోనీః । అగ్నేః ।
 సముద్రమ్ । అభితః । పిన్వమానమ్ ॥ వర్షమానమ్ । మహాః ॥౩౩॥ ఏతి । చ । పుష్కరమ్ ।
 దివః । మాత్రయా । వరిణా । ప్రథస్య ॥ బ్రహ్మ । జిజ్ఞానమ్ । ప్రథమమ్ । పురస్తాత్ । వీతి ।
 సీమతః । సురుచఇతిసు-రుచః । వేనః । ఆవః ॥ సః । ఋద్ధియాః । ఉపమాఇత్యుప-మా ।

అస్య | విష్ణోఇతివి-స్థాః | సతః | చ | యోనీమ్ | అసతః | చ | వివః || హిరణ్యగర్భఇతిహిరణ్య-
 గర్భః | సమితి | అవర్తత | అగ్రే | భూతస్య | జాతః | పతిః | ఏకః | ఆసీత్ || సః | దాధార |
 పృథివీమ్ | ద్యామ్ | ఉత | ఇమామ్ | కస్మి | దేవాయ | పావిషా | విధేమ || ద్రఘః |
 చస్తన్ | పృథివీమ్ | అన్వితీ || ౩౪ || ద్యామ్ | ఇమామ్ | చ | యోనీమ్ | అన్వితీ | యః |
 చ | పూర్వః || తృతీయమ్ | యోనీమ్ | అన్వితీ | సజ్జరన్తమితసమ్-చరన్తమ్ | ద్రఘమ్ |
 జుహోమి | అన్వితీ | సప్ | హోత్రాః || నమః | అస్తు | సర్వేభ్యః | యే | తే | చ | పృథివీమ్ |
 అను || యే | అన్తరిక్షే | యే | దివి | తేభ్యః | సర్వేభ్యః | నమః || యే | అదః | లోచనే |
 దివః | యే | వా | సూర్యస్య | రశ్మిషు || యేషామ్ | అఘ్నిత్యమ్-సు | సదః | కృతమ్ | తేభ్యః |
 సర్వేభ్యః | నమః || యాః | ఇషవః | యాతుధానానామితియాతు-ధానానామ్ | యే | వా |
 వన్తస్పతీన్ | అను || యే | వా | అవతీషు | శేరతే | తేభ్యః | సర్వేభ్యః | నమః || ౩౫ ||

|| మహోఽనుయాతుధానానామేకాదశ చ || ౩౫ ||

ద్రువా | అసి | ధరుణా | అస్తృతా | విశ్వకర్మణేతివిశ్వ-కర్మణా | సుకృతేతిసు-
 కృతా || మా | త్వా | సముద్రః | ఉదితి | వధీత్ | మా | సుపర్ణఇతిసు-పర్ణః | అవ్యథమానా |
 పృథివీమ్ | దృగ్ంహ || ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః | త్వా | సాదయతు | పృథివ్యా | పృష్ఠే |
 వ్యచస్వతీమ్ | ప్రథస్వతీమ్ | ప్రథః | అసి | పృథివీ | అసి | భూః | అసి | భూమిః | అసి |
 అదితిః | అసి | విశ్వధాయాఇతివిశ్వ-ధాయాః | విశ్వస్య | భువనస్య | ధర్త్రీ | పృథివీమ్ |
 యచ్చ | పృథివీమ్ | దృగ్ంహ | పృథివీమ్ | మా | హిగ్ంసీః | విశ్వస్మి | ప్రాణాయేతిప్ర-
 అనాయ | అపానాయేత్యప-అనాయ | వ్యానాయేతివి-అనాయ | ఉదానాయేత్యుత్-అనాయ
 ప్రతిష్ఠాయాఇతిప్రతి-స్థాయే || ౩౬ || చరిత్రాయ | అగ్నిః | త్వా | అభీతి | పాతు | మహ్యః |

స్వస్యా | చర్మిషా | శస్తమేనేతిశమ్-తమేన | తయా | దేవతయా | అర్చిరస్వత్ | ద్రువా | నీద ||
 కాట్టాత్కాట్టాదితికాట్టాత్-కాట్టాత్ | ప్రరోహానీతిప్ర-రోహానీ | పరుషపరుషతిపరుష-
 పరుషః | పరి || ఏవా | నః | దూర్వే | ప్రేతి | తను | సహస్రేణ | శతేన | చ || యా |
 శతేన | ప్రతనోషీతిప్ర-తనోషీ | సహస్రేణ | విరోహానీతివి-రోహానీ || తస్మా | తే | దేవి |
 ఇష్టకే | విధేమ | హవిషా | వయమ్ || అషాధా | అసి | సహమానా | సహస్వ | అరాతీః |
 సహస్వ | అరాతీయతః | సహస్వ | పుతనాః | సహస్వ | పుతస్యతః || సహస్రవీర్యేతిసహస్ర-
 వీర్యా || ౩౭ || అసి | సా | మా | జిస్వ || మధు | వాతాః | ఋతాయతఇత్యత-యతే | మధు |
 క్షరన్తి | నిస్వః || మార్ష్యః | నః | సస్తు | ఓషధీః || మధు | సక్తిమ్ | ఉత | ఉపసీ | మధుమదితి
 మధు-మత్ | పార్థివమ్ | రజః || మధు | ద్యౌః | అస్తు | నః | పితా || మధుమానితి మధు-
 మాన్ | నః | వనస్పతిః | మధుమానితిమధు-మాన్ | అస్తు | సూర్యః || మార్ష్యః | గావః |
 భవన్తు | నః || మహీ | ద్యౌః | పృథివీ | చ | నః | ఇమమ్ | యజ్జమ్ | మిమిక్షతామ్ ||
 విప్యతామ్ | నః | భరీమభిరితిభరీమ-భిః || తత్ | విష్టోః | పరమమ్ || ౩౮ || పదమ్ | సదా |
 ప్రశ్యన్తి | సూరయః || దివి | ఇవ | చక్షుః | ఆతతమిత్యా-తతమ్ || ద్రువా | అసి | పృథివి |
 సహస్వ | పుతస్యతః || స్యూతా | దేవేభిః | అమృతేన | ఏతి | అగాః || యాః | తే | అగ్నే |
 సూర్యే | రుచః | ఉర్వతఇత్యుత్-యతః | దివమ్ | ఆతన్వనీత్యా-తన్వన్తి | రశ్మిభిరితిరశ్మి-
 భిః || తాభిః | సర్వాభిః | రుచే | జనాయ | నః | కృథి || యాః | వః | దేవాః | సూర్యే |
 రుచః | గోషు | అశ్వేషు | యాః | రుచః || ఇన్ద్రాగ్నిఇతీన్ద్ర-అగ్ని | తాభిః | సర్వాభిః | రుచమ్ |
 నః | ధత్త | బృహస్పతే || విరాడితివి-రాట్ || ౩౯ || జ్యోతిః | అధారయత్ | సప్రూడితీనమ్-
 రాట్ | జ్యోతిః | అధారయత్ | స్వరాడితిస్వ-రాట్ | జ్యోతిః | అధారయత్ || అగ్నే | యుక్ష్వ |

హి । యే । తవ । అశ్వాసః । దేవ । సాధవః ॥ అరమ్ । వహన్తి । ఆశవః ॥ యుక్త్య । హి ।
 దేవహాతమానితీదేవ-హాతమాన్ । అశ్వాన్ । అగ్నీ । రథీః । ఇవ ॥ నీతీ । హోతా ।
 పూర్వః । సదః ॥ ద్రఘః । చన్త్య । పృథివీమ్ । అన్వితీ । ద్యామ్ । ఇమమ్ । చ । యోనీమ్ ।
 అన్వితీ । యః । చ । పూర్వ ॥ తృతీయమ్ । యోనీమ్ । అన్వితీ । సన్ధ్యారన్తమితీసమ్-చరన్తమ్
 ద్రఘమ్ । అహోమి । అన్వితీ । సప్త ॥ ౪౦ ॥ హోత్రాః ॥ అభీత్ । ఇదమ్ । విశ్వస్య ।
 భువనస్య । వాజినమ్ । అగ్నేః । వైశ్వానరస్య । చ ॥ అగ్నిః । జ్యోతిషా । జ్యోతిష్మాన్ । రుక్మః ।
 వర్చసా । వర్చస్మాన్ ॥ ఋచే । త్వా । రుచే । త్వా । సమితీ । ఇత్ । ప్రపన్తి । సరితః । స । దేనాః ॥
 అన్తః । హృదా । మనసా । వ్రాయమానాః ॥ పుతస్య । ధారాః । అభీతీ । రాకశీమి ॥
 హిరణ్యయః । వేతసః । మధ్యే । ఆసామ్ ॥ తస్మిన్నీ । సుపర్ణతిసు-పర్ణః । మధుకృదితిమధు-
 కృత్ । కులాయీ । భజన్న్ । అస్తే । మధు । దేవతాభ్యః ॥ తస్య । ఆసతే । హరయః । సప్త ।
 తీరే । స్వధామితిస్వ-ధామ్ । రుహానాః । అమృతస్య । ధారామ్ ॥ ౪౧ ॥

॥ ప్రతిష్ఠాయై సహస్రవీర్యాపరమం విరాట్ప్రప్త తీరే చ త్వారి చ ॥ ౯ ॥

అదిత్యమ్ । గర్భమ్ । పయసా । సమృజ్మాన్నితీసమ్-అజ్మాన్ । సహస్రస్య । ప్రతిమామితి
 ప్రతి-మామ్ । విశ్వరూపమితి విశ్వ-రూపమ్ ॥ పరీతీ । వృక్షి । హరసా । మా । అభీతీ ।
 మృక్షః । శతాయుషమితి శత-అయుషమ్ । కృణుహి । చీయమానః ॥ ఇమమ్ । మా ।
 హిగ్ంసీః । ద్విపాదమితి ద్వి-పాదమ్ । ప్రశూనామ్ । సహస్రాక్షేతీసహస్ర-అక్ష । మేధే । ఏతి
 చీయమానః ॥ మయుమ్ । అరణ్యమ్ । అన్వితీ । తే । దిశామి । తేన । చిన్వానః । తనుమః ।
 నీతీ । సీద ॥ వాతస్య । ధ్రాణీమ్ । వరుణస్య । నాభీమ్ । అశ్వమ్ । జ్జానమ్ । సరిరస్య । మధ్యే
 శిశుమ్ । సదీనామ్ । హరిమ్ । అద్రిబుద్ధమిత్వది-బుద్ధమ్ । అగ్నీ । మా । హిగ్ంసీః ॥ ౪౨ ॥

పరమే । వ్యోమన్నితివి-ఓమన్మ ॥ ఇమమ్ । మా । హిగ్గంసీః । ఏకశఫమిత్యేక-శఫమ్ ।
 ప్రశూనామ్ । కనిక్రదమ్ । వాజినీమ్ । వాజినేషు ॥ గౌరమ్ । ఆరణ్యమ్ । అన్వితీ । తే । ద్రిశామి
 తేన । చిన్వానః । తనువః । నీతి । నీద ॥ అజస్రమ్ । ఇస్మమ్ । అరుషమ్ । భురణ్యమ్ ।
 అగ్నిమ్ । ఈదే । పూర్వచిత్తావితిపూర్వ-చిత్తా । నమాభిరితిసమా-భిః ॥ సః । పర్వభిరితిపర్వ-
 భిః । ఋతుశఇత్యతు-శః । కల్పమానః । గామ్ । మా । హిగ్గంసీః । అదితిమ్ । చిరాజమితి
 వి-రాజమ్ ॥ ఇమమ్ । సముద్రమ్ । శతధారమితిశత-ధారమ్ । ఉభ్యమ్ । వ్యచ్యమాసమితి
 వి-అచ్యమాసమ్ । భువనస్య । మధ్యే ॥ ఘృతమ్ । దుహనామ్ । అదితిమ్ । ఆనాయ । అగ్నే ।
 మా ॥ ౪౩ ॥ హిగ్గంసీః । పరమే । వ్యోమన్నితివి-ఓమన్మ ॥ గవయమ్ । ఆరణ్యమ్ । అన్వితీ ।
 తే । ద్రిశామి । తేన । చిన్వానః । తనువః । నీతి । నీద ॥ వరూత్రిమ్ । త్వష్టః । పరుణస్య ।
 నాభీమ్ । అవిమ్ । జజ్ఞానామ్ । రజసః । పరస్యాత్ ॥ మహీమ్ । సాహస్రీమ్ । అసురస్య ।
 మాయామ్ । అగ్నే । మా । హిగ్గంసీః । పరమే । వ్యోమన్నితివి-ఓమన్మ ॥ ఇమామ్ ।
 క్షిర్తాయమ్ । పరుణస్య । మాయామ్ । త్వచమ్ । ప్రశూనామ్ । ద్విపదామితిద్వి-పదామ్ । చతు
 ప్పదామితిచతుః-పదామ్ ॥ త్వష్టః । ప్రజానామితిప్ర-జానామ్ । ప్రథమమ్ । జనిత్రమ్ ।
 అగ్నే । మా । హిగ్గంసీః । పరమే । వ్యోమన్నితివి-ఓమన్మ ॥ ఉప్తమ్ । ఆరణ్యమ్ । అన్వితీ
 ॥ ౪౪ ॥ తే । ద్రిశామి । తేన । చిన్వానః । తనువః । నీతి । నీద ॥ యః । అగ్నిః । అగ్నేః ।
 తపసః । అధీతి । జాతః । శోచాత్ । పృథివ్యాః । ఉత । వా । దివః । పరి ॥ యేన । ప్రజాఇతి
 ప్ర-జాః । విశ్వకర్మేతివిశ్వ-కర్మా । వ్యానడితివి-ఆనట్ । తమ్ । అగ్నే । హేడః । పరీతి । తే ।
 వృణక్తు ॥ అజా । హి । అగ్నేః । అజనిష్ట । గర్భాత్ । సా । వై । అపశ్యత్ । జనితారమ్ । అగ్నే ॥
 తయా । రోహమ్ । ఆయున్మి । ఉపేతి । మేధ్యానః । తయా । దేవాః । దేవతామ్ । అగ్నే ।

అయన్న్ || శరభమ్ | ఆరణ్యమ్ | అన్వితీ | శే | ద్విశామి | శేన | చిన్వాసః | తనువః | నీతి |
నీద || ౪౫ || అగ్నేమాహిగంసీరగ్నేమోష్ఠమారణ్యమనుశరభంసవచ || ౧౦ ||

ఇన్ద్రాగ్ని ఇతిష్ట-అగ్ని | రోచనా | దివః | పరీతి | వాతేషు | భూషధః || తత్ |
వామ్ | చేతి | ప్రేతి | వీర్యమ్ || శ్శభత్ | పృత్రమ్ | ఉత | సనోతి | వాఙ్మమ్ | ఇన్ద్రా | యః |
అగ్నిఇతి | సహురీఇతిస-హురీ | సప్రయాత్ || ఇరణ్యస్తా | వసవ్యస్య | భూరేః | సహస్రమేతి
సహః-తమా | సహసా | వాజయన్తేతివాజ-యన్తా || ప్రేతి | చరప్రతిభ్యఇతిచరప్రతి-భ్యః |
వృతనా | హవేషు | ప్రేతి | పృథివ్యా | రిరిరాథేఇతి | దివః | చ || ప్రేతి | సిన్సుభ్యఇతిసిన్సు-
భ్యః | ప్రేతి | గిరిభ్యఇతిగిరి-భ్యః | మహిత్యేతిమహి-త్యా | ప్రేతి | ఇన్ద్రాగ్నిఇతిష్ట-అగ్ని |
విశ్వా | భువనా | అతీతి | అన్యా || మరుతః | యస్య | హి || ౪౬ || క్షయే | పాఠ | దివః |
విమహాసఇతివి-మహాసః || సః | సుగోపాతమఇతిసుగోప-తమః | జనః || యజ్ఞైః | వా |
యజ్ఞవాహసఇతియజ్ఞ-వాహసః | విప్రస్య | వా | మతీనామ్ || మరుతః | శృణుత | హవేషమ్ ||
శ్రియసే | కమ్ | భానుభిరితిభాను-భిః | సమితి | మిమిక్షిరే | శే | రశ్మిభిరితిరశ్మి-భిః |
శే | ఋక్వభిరిత్యక్వ-భిః | సుఖాదయఇతిసు-ఖాదయః || శే | వాశీమన్తఇతివాశీ-మన్తః |
ఇష్మిణః | అభీరవః | విద్రే | ప్రియస్య | మారుతస్య | ధామ్నః || అవేతి | శే | హేడః | ఉదితి |
ఉత్తమమిత్యూత్-తమమ్ || కయా | సః | చిత్రః | ఏతి | భువత్ | ఉతీ | సదావృధఇతిసదా-
వృధః | సఖా || కయా | శచిష్టయా | వృతా || ౪౭ || కః | అద్య | యుజ్జే | ధురి | గాః | ఋతస్య
శిమీవతః | భామినః | దుర్వృణాయానితిదుః-వృణాయూన్ || అసన్నిమానిత్యాసన్న-
ఇహూన్ | వృధ్యసఇతివృధ్యు-అసః | మయోభూనితిమయః-భూన్ | యః | విజ్ఞాన్ |
భృత్యామ్ | ఋణధత్ | సః | జీవాత్ || అగ్నే | నయ | ఏతి | రేవానామ్ | తమ్ | నః |

భవన్తు । వాజేవాజఇతివాజే-వాజే ॥ అఘ్నిత్యమ్-సు । అగ్నే । సధిః । తవ । సః । ఓషధీః ।
అన్వితీ । రుధ్యసే ॥ గర్భే । సన్న । జాయసే । పుసః ॥ పృషో । సోమ । ద్యుమానితీద్యు-మాన్ ।
అసి । పృషో । దేవ । వృషవ్రతఇతివృష-వ్రతః ॥ పృషో । ధర్మాటి । దధిషే ॥ ఇమమ్ । మే ।
వరుణ । తత్ । త్వా । యామి । త్వమ్ । నః । అగ్నే । సః । త్వమ్ । నః । అగ్నే ॥ ౪౮ ॥

॥ హివుతామపికాదశచ ॥ ౧౧ ॥

విష్టోక్రమోసి దివస్పర్శస్మ పతేఽపేత సమితయాజాతామానోహిగంసీదద్య
స్మాద్రువాఽస్యాదిత్యం గర్భమిన్ద్రాగ్నీరోచనైకాదశ ॥ ౧౧ ॥

॥ విష్టోరస్మిన్హవ్యేతిత్వాఽహంధీతిభిర్హవాత్రాఅష్టాచత్వారిగంశత్ ॥ ౪౮ ॥

॥ విష్టోక్రమోసిసత్వంన్నోఅగ్నే ॥

॥ హరిః ఓమ్ ॥

॥ తర్భత్ ॥

ద్వితీయ ప్రశ్న స్సమాప్తః